

ROCKSHAPING &

HYPERTUFA

Zelf maken: Beeld

Voor een beeld gebruik je dezelfde mortel als voor de plantenbak op de pagina hiernaast, maar dan verdund tot een gietmengsel. De mortel moet vloeibaar zijn, zoals yoghurt. Gebruik dus meer water: 8 tot 15 liter.

BENODIGDHEDEN:

- een beeld met duidelijke, niet te gedetailleerde vormen (zie foto). Dit geeft de beste afdruk in het zand.

GEREEDSCHAP:

- een bak van minimaal 40 cm diep gevuld met zandbak- of straatzand (andere zandsoorten zijn ongeschikt). De bak moet ongeveer 60 cm langer zijn dan het beeld
- eventueel steigerbuis (ongeveer 1 m)

WERKWIJZE:

- Zorg dat het zand vochtig is.
- Leg het beeld met de reliëfzijde in het zand. Druk het zand stevig aan rond het beeld, zodat er minimaal 15 cm zand tegenaan zit.
- Til nu heel voorzichtig het beeld op. Ziet de afdruk er mooi uit, dan kun je die voorzichtig vullen met de mortel. Blijf de mortel steeds op dezelfde plek inschenken, dan beschadigt de afdruk niet. Bij beelden tot 60 cm

lengte en een dikte van 20 cm is geen bewapening nodig. Gebruik bij grotere of heel dunne beelden een bewapening van kippengaas. Het gaas leg je in de mortel als je de helft ervan in de afdruk van het beeld hebt gegoten.

- Wacht circa vijf dagen voordat je het beeld optilt en schoonspoelt.

TIPS • Je kunt de plantenbak ook een leuk kleurtje geven door wat cementkleurstof (verkrijgbaar bij bouwmarkten) door het water te mengen voordat je dat bij de mortel doet. • Wanneer je een beeld maakt, kun je er na het vullen van de mal een ijzeren buis (steigerbuis of betonijzer) insteken en die aan de onderkant 40 à 50 cm laten uitsteken. Hiermee kun je het beeld in de grond verankeren. • Een aardig (Engelstalig) filmpje over hypertufa is te vinden op: <http://tufathings.blogspot.com/2011/05/rose-hill-gardens-video-series.html>.

Rotsformaties, reusachtige keien, bergbeekjes ... rockshaping in je achtertuin. Het kan allemaal met betonmengsels en mallen. Maar het is wel iets voor de vakman, zoals Jeroen Weijmans. Gelukkig is er hypertufa. Ook een betonmengsel, maar dan met turf en wel geschikt voor de doe-het-zelver. Je maakt er de mooiste plantenbakken en beelden mee!

Jeroen Weijmans van Hoveniersbedrijf Het Groen Kompas heeft zich, naast zijn normale werkzaamheden, bekwaamd in rockshaping. Hij modelleert verstevigde mortel in speciale mallen door verschillende technieken toe te passen, met als eindresultaat natuurgetrouwe rotsformaties zoals op de foto's rechts op de rechterpagina is te zien. Op de Floriade kun je bij de grote zwembijver (thema 'Relax & Heal in the city') de water-vallen en rockshaping van dichtbij bekijken. Maar er is nog veel meer mogelijk, zoals stapstenen in zwembijvers, randafwerking van zandbakken, bloembakken, troggen, wandbekleding - zowel binnen als buiten - en zelfs (onkruid-vrije!) terrassen van gemodelleerd beton.

Simpel recept

Rockshaping is tamelijk specialistisch en niet echt iets voor de doe-het-zelver. Je kunt wel zelf aan de slag met een afgeleide vorm ervan. Speciaal voor Groei & Bloei geeft Jeroen een recept van zogenaamde hypertufa en werkbeschrijvingen voor een plantenbak en een tuinbeeld. Hypertufa is een soort betonmengsel, waarbij grind is vervangen door tuinturf. Je kunt het kneden als klei. Het materiaal is solide en vriest niet kapot. Het recept is de simpelste vorm. Op (vooral Engelstalige) internetsites kom je nogal eens de toevoeging van perliet of vermiculiet tegen. Dat maakt het geheel iets lichter, maar ook weer duurder. Het leuke van hypertufa is dat er na verloop van tijd kleine (korst)mosjes op groeien, waardoor elk object weer anders is.

Zelf maken: Plantenbak

BENODIGDHEDEN:

(voor een bak van 40 cm doorsnee, 25 cm diep)

- 2 emmers tuinturf/turfstrooisel
- 1 emmer metselzand
- 1 emmer cement
- 5 tot 8 liter water
- mal, bijv. bloempot, kuip, emmer, bak

GEREEDSCHAP:

- speciekuip of kruiwagen
- emmer (10 liter)
- schop of metseltroffel
- plastic handschoenen
- stof mondkapje
- (stukje) bezemsteel/pijpe

WERKWIJZE:

- De mal moet (enigszins) taps toelopen, anders is het lastig om je creatie te bevrijden. Bedenk dat het eindresultaat in hoogte en doorsnee ongeveer 10 cm kleiner uitvalt. Houd daarmee rekening bij het kiezen van je mal.

- Wil je een vrije vorm maken, bijvoorbeeld organisch, of een hoekbloembak, graaf de vorm dan in de grond uit. Het gat dient als mal en moet aan alle zijden zo'n 5 cm groter worden uitgegraven dan de gewenste eindmaat.

- Zet de mal neer waar je de ruimte hebt om rond te lopen of graaf de gewenste vorm uit.

- Zet voor je de cement- of zandzak opent het mondkapje op ter bescherming tegen het stuiven. Gebruik handschoenen om irritatie van de huid te voorkomen.

- Meng in een speciekuip of kruiwagen het (droge) cement en metselzand met een schop(je) of metseltroffel tot een egaal mengsel.

Voeg de turf toe en mix opnieuw, circa 5 minuten, tot alles goed gemengd is.

Als laatste voeg je, beetje bij beetje, ongeveer 4 liter water toe, totdat je het mengsel (de mortel) kunt kneden tot een bolletje. Is het nog te droog, voeg dan geleidelijk wat meer water toe (max. 8 liter).

- Pak de mortel uit de speciekuip/kruiwagen (handschoenen) en begin op de bodem met het verdelen van de mortel, vervolgens werk je langzaam omhoog. De wanddikte (ook op de bodem) is ongeveer 4 tot 6 cm.

Druk de mortel steeds stevig aan en let er goed op dat de laag overal even dik is.

- Haal tot slot wat mortel in het midden van de bodem weg voor het afwateringsgat. Steek een stukje bezemsteel in de bodem voor een mooi rond gat.

- Laat je creatie vijf dagen uitharden. Verwijder de mal (voorzichtig een beetje draaien) of haal de bloembak uit de grond (eerst rondom losmaken met spade). Spoel met water de aarde van de opgegraven bak.

Desgewenst voorzichtig met een staalborstel het gladde oppervlak opruwen. ☒

TEKST: JEROEN WEIJMANS / MARJOLEIN VAN DEN BOUT

MEER INFO over de professionele kant? Neem contact op met Jeroen Weijmans, 06-51996942; www.hetgroenkompas.nl.

